

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE
privind admiterea recursului

în cauza civilă
Societatea cu Răspundere Limitată „Placimie” împotriva lui Ivan Guțu,
intervenient accesoriu Anatolie Costăș
(constatarea nulității contractului)

împotriva deciziei din 2 noiembrie 2023 a Curții de Apel Bălți

(Dosarul nr. 2ra-278/24
NR. PIGD 2-21148835-01-2ra-13032024)

Într-o situație în care legea nu impune forma scrisă sub sancțiunea nulității instanța avea obligația de a analiza substanța raportului juridic, inclusiv existența și manifestarea voinței părților.

Judecătoria Edineț sediul Central – jud. I. Dragulean
Curtea de Apel Bălți – jud. A. Garbuz, I. Grosu, A. Ciobanu

26 noiembrie 2025
Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Anatolie Costăș, reprezentat de avocata Viorica Gladun și recursul declarat de Ivan Guțu, reprezentat de avocata Corina Stratan,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Munteanu,

Gheorghe Stratulat, *judecători*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 6 octombrie 2021, SRL „Placimie”, reprezentat de avocata Adriana Eșanu, a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Ivan Guțu privind constatarea nulității actului juridic civil.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a indicat că la 11 septembrie 2019, între Smirnova Natalia și Lotca Svetlana pe de o parte și SRL „Creatormall Mobila” a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare potrivit căreia primele s-au obligat să vândă partea lor din capitalul statutar al SRL „Placimie”. În mod similar s-a procedat la 25 septembrie 2020 între Costăș Anatolie, Șevciuc Veaceslav și SRL „Creatormall Mobila”. În aceste condiții, din 25 septembrie 2020, SRL „Creatormall Mobila” a devenit asociat unic al SRL „Placimie”.

3. Reclamanta susține că actele contabile, financiare și juridice au fost transmise etapizat până în aprilie 2021 inclusiv.

4. În rezultatul analizei mai multor acte juridice, reclamanta a constatat că SRL „Placimie”, reprezentată de Anatolie Costăș, ar fi încheiat la 23 octombrie 2018 cu Ivan Guțu, beneficiar efectiv al SRL „Placimie” până la 25 septembrie 2020, un pretins contract de consultanță. Obiectul contractului de consultanță îl constituie serviciile de consultanță acordate de Ivan Guțu către SRL „Placimie”. În viziunea reclamantei, toate clauzele contractului de consultanță ar fi în favoarea SRL „Placimie” și ar conferi o bănuială rezonabilă că, la caz, există o înșelăciune în convenții.

5. Dubii au planat și în privința datei efective de încheiere a contractului de consultanță. În acest sens a fost realizat raportul de expertiză extrajudiciară din 15 iunie 2021, în care au fost formulate concluzii referitoare la faptul că contractul de consultanță din 23 octombrie 2018 a fost executat nu la data indicată în acesta dar în altă perioadă de timp și că acest contract a fost probabil executat în perioada februarie-aprilie 2021.

6. Pe 10 august 2021, lui Ivan Guțu reclamanta i-a expediat o cerere privind constatarea pe cale amiabilă a contractului de consultanță, precum și acordul de constatare a nulității contractului de consultanță. Acest acord nu a fost semnat.

7. Reclamantă consideră că în privința contractului de consultanță persistă temeiul de nulitate prevăzut la art. 342 din Codul civil – nulitatea actului juridic încheiat prin dol. În acest sens, a indicat că prin indicarea falsă a datei încheierii contractului de consultanță care, de facto a fost întocmit după înstrăinarea cotei-părți din capitalul social, fostul beneficiar efectiv Ivan Guțu a urmărit dobândirea ilicită a bunurilor SRL „Placimie” prin inducerea în eroare a asociatului unic al SRL „Placimie”, SRL „Creatormall Mobila” prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului juridic anulabil, urmărindu-se obținerea unui profit ilegal în proporții deosebit de mari, care însă din cauze independente de voința făptuitorului, aceasta nu și-a produs efectul (dat fiind depistarea falsului și, astfel, neachitarea despăgubirilor prevăzute la pct. 7.2 din Contractul de consultanță).

8. Astfel, reclamanta solicită constatarea nulității contractului de consultanță din 23 octombrie 2018 și încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor de judecare a cauzei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

9. Prin hotărârea Judecătorei Edineț sediul Central din 5 iulie 2022 acțiunea a fost admisă, s-a constatat nulitatea contractului de consultanță încheiat între Ivan Guțu și SRL „Placimie” la 23 octombrie 2018 și s-au încasat cheltuieli de judecată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

10. La 2 august 2022, Ivan Guțu a depus o cerere de apel împotriva hotărârii din 5 iulie 2022 prin care a solicitat casarea acesteia cu dispunerea respingerii integrale a acțiunii ca fiind vădit neîntemeiată.

11. Anatolie Costăș a depus la 3 august 2022 o cerere de apel împotriva aceleiași hotărâri, solicitând casarea acesteia și respingerea acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin decizia din 2 noiembrie 2023, Curtea de Apel Bălți a respins cererile de apel formulate de Ivan Guțu și Anatolie Costăș și a menținut hotărârea din 5 iulie 2022.

13. În motivarea deciziei, Curtea de Apel Bălți a indicat că aplicabile sunt prevederile Codului civil în vigoare din 1 martie 2019, din motiv că potrivit raportului de expertiză, momentul preinsei semnării a contractului de consultanță era perioada februarie-aprilie 2021.

14. Instanța de apel a indicat că atât Ivan Guțu, cât și Anatolie Costăș, persoanele care au semnat contractul, au declarat că nu a fost nicio eroare, că a fost o înțelegere între părți, că au fost cunoscute condițiile contractului, astfel dolul nu a fost confirmat în ședința de judecată.

15. Curtea de Apel Centru a indicat că instanța de fond legal a constatat nulitatea absolută din oficiu.

16. În acest sens a indicat că deși în cadrul instanței de apel au fost audiați martori ce au declarat despre existența unui raport juridic între Ivan Guțu și SRL „Placimie”, instanța de apel consideră corectă poziția instanței de fond care a constatat că contractul de consultanță din 23 octombrie 2018 a fost întocmit nu la data indicată în acesta – 23 octombrie 2018, dar în altă perioadă de timp, fiind astfel un fals, sub aspectul datei întocmirii în raport cu data de facto al semnării de către părți, or, la caz, depozițiile martorilor nu sunt probe admisibile.

17. Instanța de apel a reținut că, deși eventuala posibilitate a restabilirii contractului de consultanță din 23 octombrie 2018 putea fi efectuată, în cazul indicat în speță, la data indicată în raportul de expertiză extrajudiciară nr. 743-746 din 15 iunie 2021 cu probabilitate ca fiind restabilit semnat în perioada februarie-aprilie 2021, Costăș Anatolie nu putea semna un astfel de contract, or, urmare a încheierii contractului de vânzare-cumpărare din 25 septembrie 2020 ca reprezentant al SRL „Placimie”, SRL „Creatormall Mobila” a devenit unic asociat al SRL „Placimie”. Astfel, administrator al întreprinderii era desemnată o altă persoană. În aceste condiții, la semnarea contractului de consultanță ar fi lipsit consimțământul unei părți, ceea ce este temei de constatare a nulității absolute.

18. Referitor la alegațiile reprezentantului apelantului Guțu Ivan, avocat Stratan Corina precum că nu putea fi restabilit contractul de consultanță după data de 20.09.2020 când SRL „CREATORMALL” a devenit proprietar unic a SRL „Placimie”, deoarece potrivit raportului de expertiză extra-judiciară s-a constatat că ștampila aplicată pe contract este aceeași ca și pe actele juridice ale companiei semnate după ce SRL „CREATORMALL” a devenit proprietar iar , ștampila societății SRL „Placimie” a fost predată unicului asociat în data de 20.09.2020, odată cu încheierea contractului de vânzare-cumpărare a 75% din capitalul social al SRL „Placimie”, SRL „CREATORMALL” devenind unicul proprietar al societății nu poate fi reținut, or din declarațiile martorului Viorica Sîrbu ștampilele, actele au fost predate către SRL „Placimie” etapizat, până în luna aprilie 2021, la data de 20.09.2020 fiind transmisă doar ștampila cu nr.4 pe când pe contract a fost aplicată ștampila fără număr.

19. La dosar lipsește un act de primire predare care ar confirma faptul că toate actele și ștampilele au fost predate la data de 20.09.2020 și astfel ar combate depozițiile martorului.

20. Referitor la argumentul apelurilor că instanța nu sa expus asupra notificării despre rezilierea contractului, contract care a fost reziliat unilateral de I. Guțu instanța de apel reține că notificarea privind rezilierea a fost înaintată la data de 02.12.2021 (f.d.85) , după înaintarea cererii de chemare în judecată or, cererea de chemare în judecată a fost pusă pe rol la data de 28.10.2021 și I. Guțu cunoștea despre faptul că contractul este litigios or, în august 2021 SRL „Placimie” i-a expediat o notificare privind constatarea nulității actului juridic. Conform prevederilor art.925 CC rezoluțiunea nu afectează stipulațiile contractului privitoare la soluționarea litigiilor sau alte clauze care sânt destinate aplicării chiar și după rezoluțiune.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

A. Recursul declarat de Anatolie Costăș

21. La 1 martie 2024, Anatolie Costăș, reprezentat de avocata Viorica Gladun, a depus o cerere de recurs împotriva deciziei din 2 noiembrie 2023, prin care a solicitat casarea acesteia și a hotărârii din 5 iulie 2022 cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii și compensarea cheltuielilor de judecată.

22. Recurentul a indicat în calitate de temei al recursului prevederile art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă – decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

23. Acesta consideră că instanța de apel la baza soluției sale a ignorat argumentul invocat în apel, precum că din raportul de expertiză extrajudiciară rezultă caracterul incert al rezultatului dat de expert. În raportul de expertiză ar fi fost utilizate noțiuni ca „probabil”, „număr limitat de modele de comparație prezentate în anul 2021 și lipsa modelelor de acte/documente cu impresiunile stampilei executate în alte perioade de timp”.

24. Anatolie Costăș a indicat că expertului nu i-au fost prezentate mostre din alte perioade, de exemplu din anii 2019 sau 2020. Acesta susține că părțile contractului de consultanță au consimțit la 23 octombrie 2018 la încheierea contractului de consultanță, exteriorizând manifestarea de voință în vederea producerii efectelor juridice pentru care a fost încheiat.

25. Recurentul a reiterat că contractul de consultanță inițial a fost semnat la 23 octombrie 2018 și, ulterior, restabilit la începutul anului 2019, fapt confirmat de martorul Veaceslav Șevciuc.

26. Ivan Guțu și-ar fi exercitat obligațiile din contract începând cu data semnării efective a contractului, după restabilirea acestuia, cât și după ce SRL „Creatormall Mobila” a devenit asociat unic.

27. Referitor la transmiterea ștampilei care se regăsește pe contractul de consultanță, recurentul a indicat că acea ștampilă a fost transmisă societății comerciale „Placimie” la 25 septembrie 2020, dată din care Anatolie Costăș a fost înlăturat din funcția de administrator și nu mai deținea efectiv în posesie ștampila vizată.

28. În altă ordine de idei, recurentul indică asupra faptului că atât timp cât din raportul de expertiză nu rezultă o perioadă certă în care a fost încheiat contractul de consultanță, nu poate fi vorba de certitudinea aplicării legii materiale. Astfel, se susține că aplicabile cazului sunt prevederile Codului civil până la 1 septembrie 2019.

29. Sub aspectul datei la care a fost întocmit contractul de consultanță, acesta nu cade sub incidența falsului, care se prezintă sub alte forme, cum ar fi falsificarea ștampilei, a semnăturilor, a datelor de identificare a părților.

30. Recurentul Anatolie Costăș mai indică că motivarea deciziei contestate în partea în care notificarea rezoluțiunii contractului de consultanță nu ar afecta stipulațiile contractului privind soluționarea litigiilor sau alte clauze care sunt destinate aplicării chiar și după rezoluțiune este arbitrară și interpretată subiectiv. Or, potrivit art. 925 alin. (3) din Codul civil, creditorul care declară rezoluțiunea păstrează dreptul la despăgubiri sau penalități acumulate la data rezoluțiunii.

31. În speță, Ivan Guțu nu ar fi înaintat niciodată către SRL „Placimie” notificări sau somații privind achitarea cărorva sume în beneficiul său, care să rezulte din activitate conform contractului de consultanță. Prin urmare, nu ar putea fi sancționat cu nulitate un act juridic stins pentru viitor.

B. Recursul declarat de Ivan Guțu

32. La 1 martie 2024, Ivan Guțu, reprezentat de avocata Corina Stratan, a depus o cerere de recurs împotriva deciziei din 2 noiembrie 2023, prin care a solicitat casarea acesteia și a hotărârii din 5 iulie 2022 cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii și compensarea cheltuielilor de judecată.

33. În motivarea recursului, la fel, a fost invocat temeiul prevăzut la art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă.

34. Recurentul susține că afirmația precum că abia la 25 septembrie 2020 s-ar fi aflat despre existența contractului de consultanță nu corespunde adevărului, or contractul de consultanță cu adevărat a fost semnat la 23 octombrie 2018, iar Iurie Borș, unicul fondator al SRL „Creatormall Mobila” a cunoscut despre existența acestuia până la cumpărarea cotelor-părți.

35. Instanța de judecată nu ar fi motivat care ar fi argumentele respingerii declarațiilor martorilor.

36. Recurentul susține că contractul de consultanță este perfect valabil deoarece semnatarii acestuia au confirmat constituirea voinței lor valabil exprimată la momentul semnării contractului. Totuși, indică asupra faptului că contractul inițial a fost deteriorat, acesta fiind restabilit aproximativ în luna februarie 2019, iar restabilirea unui act juridic nu echivalează cu falsificarea acestuia.

37. Data contractului nu ar fi falsă, iar afirmația precum că acest contract de consultanță ar fi fost redactat după înstrăinarea cotei-părți este o ficție a reclamantului, deoarece cum a fost afirmat, acest contract a preexistat contractele de vânzare-cumpărare a documentelor.

38. Suplimentar, mai indică în calitate de temei al recursului și prevederile art. 432 alin. (1) lit. a) și b) din Codul civil deoarece actele de dispoziție ale instanțelor inferioare ar fi nemotivate prin lipsa expunerii asupra tuturor motivelor cererilor de apel.

39. Un alt aspect pe care îl consideră important se referă la faptul că instanța de fond a aplicat din oficiu instituția nulității absolute în lipsa temeiurilor privind aplicarea normei de drept inexistente la momentul întocmirii și restabilirii contractului. Deși instanța de apel a indicat că instanța de fond corect a aplicat nulitatea absolută din oficiu, totuși a invocat alte motive de drept.

40. Recurentul susține că instanța de apel s-ar contrazice atunci când afirmă că Costaș Anatolie nu putea semna contractul în perioada februarie-aprilie 2021 din motiv că nu mai era administratorul SRL „Placimie”.

41. Ivan Guțu mai afirmă că acțiunea de declarare a nulității relative este tardivă deoarece a expirat termenul de 6 luni de la momentul de la care reclamanta a luat cunoștință de existența contractului de consultanță.

42. Acest mai indică faptul că dincolo de faptul că a avut loc rezilierea contractului de consultanță prin declarația unilaterală a lui Ivan Guțu, partea reclamantă a ales să solicite instanței de judecată anularea contractului pe motive de acuzații de natură penală, lipsite de temei, a unui contract deja reziliat.

43. La 4 iulie 2024, SRL „Placimie” a depus o referință la cererile de recurs, prin care a solicitat dispunerea inadmisibilității recursurilor declarate pe motiv că nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

44. Art. 429 din Codul de procedură civilă:

„(1) Pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel.”

45. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”.

46. Art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

47. Art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța, după ce judecă recursul, este în drept: c) să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.”

48. Art. 183 din Codul de procedură civilă:

„(1) După ce primește cererea de chemare în judecată, judecătorul pregătește cauza pentru dezbateri judiciare pentru a asigura judecarea ei justă și promptă.

(2) Pregătirea pentru dezbateri judiciare este obligatorie pentru orice cauză civilă și are ca scop:

a) precizarea legii care urmează a fi aplicată și determinarea raporturilor juridice dintre părți;

b) constatarea circumstanțelor care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.”

49. Art. 992 alin. (1) din Codul Civil (corespondentul art. 666 alin. (1) din Codul civil în vigoare până la 1 martie 2019):

„(1) Contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.”

50. Art. 1027 din Codul Civil (corespondentul art. 679 alin. (1) și (2) din Codul civil în vigoare până la 1 martie 2019):

„(1) Contractul se consideră încheiat dacă părțile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esențiale.

(2) Sînt esențiale clauzele care sînt stabilite ca atare prin lege, care reies din natura contractului sau asupra cărora, la cererea uneia din părți, trebuie realizat un acord.”

51. Art. 1028 din Codul Civil (corespondentul art. 680 din Codul civil în vigoare până la 1 martie 2019):

„Dacă pentru valabilitatea contractului legea stabilește o anumită formă sau dacă părțile au prevăzut o anumită formă, contractul se consideră încheiat în momentul îndeplinirii condiției de formă.”

52. Art. 316 alin. (1) și (2) din Codul Civil (corespondentul art. 208 alin. (1) și (2) din Codul civil în vigoare până la 1 martie 2019):

„(1) Actul juridic poate fi încheiat verbal, în scris sau în formă autentică.

(2) Forma este o condiție de valabilitate a actului juridic numai în cazurile expres prevăzute de lege.”

53. Art. 317 alin. (1) din Codul Civil (corespondentul art. 209 alin. (1) din Codul civil în vigoare până la 1 martie 2019):

„(1) Actul juridic pentru care legea sau acordul părților nu stabilește formă scrisă sau autentică poate fi încheiat verbal.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

54. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs reține că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat la 2 noiembrie 2023 (Vol. II, f.d. 29-35).

55. Din materialele cauzei rezultă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată participanților la proces la data de 4 ianuarie 2024 (Vol. II, f.d. 57). Prin urmare, recursurile declarate la 1 martie 2024 se consideră depuse în termenul stabilit de art. 434 din Codul de procedură civilă.

A. Principii generale

56. În primul rând, după cum a fost expus, deja, în jurisprudența Curții Supreme de Justiție (*încheierea nr. [2ra-883/24](#), §61*), temeiurile stabilire la art. 432 alin. (1) lit. a) și art. 432 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă nu pot fi invocate simultan, deoarece ele se exclud reciproc. În aceeași încheiere (*[2ra-883/24](#), §62-70*), Curtea Supremă de Justiție a explicat aplicabilitatea temeiului de recurs prevăzut la art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă).

57. Chiar dacă în cererea sa de recurs, recurentul a invocat în calitate de temei art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă - hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, instanța de recurs este în drept să recalifice temeiul de recurs dacă din argumentele recursului este justificat un alt temei (*decizia nr. [2ra-188/25](#), §57*).

58. Sarcinile de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare (art. 183 din Codul de procedură civilă) și actele privind pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare (art. 185 din Codul de procedură civilă) aparțin în principal instanțelor de judecată (*a se vedea decizia nr. [2ra-727/24](#), §55*).

59. În sensul art. 183 alin. (2) lit. a) din Codul de procedură civilă, unul din principalele scopuri ale pregătirii cauzei pentru dezbaterile judiciare este

precizarea legii care urmează a fi aplicată și determinarea raporturilor juridice dintre părți (*a se vedea și decizia nr. [2rac-269/22](#), §54-55*). Anume instanțele judecătorești califică raportul material litigios, nefiind ținute de denumirea actelor juridice încheiate și prevederile legale indicate în conținutul lor (*decizia nr. [2rac-32/23](#), §38*).

60. În jurisprudența sa (*decizia nr. [2rac-32/23](#), §48, decizia nr. [2ra-489/23](#), §51, decizia nr. [2ra-188/25](#), §48*), Curtea Supremă de Justiție a tranșat deja faptul că lacunele în probatoriu nu pot fi înlocuite cu presupuneri referitoare la conținutul și întinderea drepturilor și obligațiilor într-un raport juridic. Astfel, hotărârea judecătorească nu poate fi întemeiată pe simple presupuneri ci doar pe probe.

61. În altă ordine de idei, Curtea Supremă de Justiție a tranșat că instanța de judecată poate purcede la constatarea nulității absolute din oficiu doar după ce a ascultat opiniile participanților la proces (*decizia nr. [2rac-46/23](#)*). În lipsa acestei discuții prealabile, hotărârea instanței capătă un caracter surprinzător și arbitrar (§72). Sancțiunea nulității nu poate fi tratată ca o concluzie unilaterală a instanței, ci doar ca un rezultat al unui proces contradictoriu (§73).

B. Aplicarea principiilor generale în prezenta cauză

62. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție observă că în prezenta cauză, instanța de recurs este chemată să dezlege următoarele probleme:

- 62.1. corectitudinea aplicării de către instanțele inferioare a Codului civil în timp în raport cu constatările de fapt.
- 62.2. corectitudinea invocării din oficiu de către instanța de judecată a nulității absolute în contextul unei acțiuni privind declararea nulității relative.
- 62.3. corectitudinea determinării, de către instanțele inferioare, a raportului material litigios și a conținutului acestuia.

63. Referitor la legea aplicabilă litigiului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție observă că instanțele inferioare au aplicat prevederile Codului civil în vigoare după 1 martie 2019 în raport cu contractul de consultanță vizat. Deși în conținutul textual al contractului este indicată data de 23 octombrie 2018, legea aplicabilă în raport cu aceasta a fost aplicată de către instanța de judecată pornind de la constatarea raportului de expertiză extrajudiciară nr. 743-746 din 15 iunie 2021, în care este concluzionat cu probabilitate faptul semnării acestuia în perioada februarie-aprilie 2021.

64. În prezenta cauză, nulitatea contractului de consultanță vizat a fost invocată și aplicată doar în raport cu critica referitoare la data indicată în textul contractului, în raport cu data semnării de facto a acestuia, care a fost ulterioară. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție observă că toți participanții la proces au

confirmat faptul că data de 23 octombrie 2018 nu este data la care de facto a fost semnat exemplarul de contract. Însă, intimatul susține că contractul a fost semnat, așa cum este concluzionat și în raportul de expertiză extrajudiciară, adică în luna februarie-aprilie 2021, însă recurenții susțin că semnarea de facto a contractului a avut loc în februarie 2019, urmare a pierderii/deteriorării originalului.

65. În jurisprudența sa, Curtea Supremă de Justiție a stabilit algoritmul de verificare aplicabil în cazul în care consimțământul părților se materializează prin înscrisuri (*a se vedea decizia nr. [2rac-46/23](#) și încheierea nr. [2ra-875/23](#)*).

66. Potrivit art. 992 alin. (1) din Codul civil (corespondentul art. 666 alin. (1) din Codul civil în vigoare până la 1 martie 2019), contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

67. În sensul art. 1027 și 1028 din Codul civil (corespondentul art. 679 alin. (1) și (2) și at. 680 din Codul civil în vigoare până la 1 martie 2019), Contractul se consideră încheiat dacă părțile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esențiale. Sînt esențiale clauzele care sînt stabilite ca atare prin lege, care reies din natura contractului sau asupra cărora, la cererea uneia din părți, trebuie realizat un acord. Dacă pentru valabilitatea contractului legea stabilește o anumită formă sau dacă părțile au prevăzut o anumită formă, contractul se consideră încheiat în momentul îndeplinirii condiției de formă.

68. Astfel, primul pas obligatoriu este determinarea existenței sau inexistenței circumstanțelor faptice care confirmă ori infirmă raportul juridic material litigios. Nu este suficientă o simplă examinare formală a înscrisului ori a elementelor sale externe, analiza fiind necesar a se extinde asupra comportamentului părților în contextul executării contractului și asupra tuturor probelor administrate.

69. Această teză este cu atât mai valabilă în situația în care forma contractului de consultanță, la caz, nu era obligatorie sub sancțiunea nulității absolute să fie scrisă (*a se vedea corespunzător și decizia nr. [2rac-46/23](#), §65*).

70. În acest sens, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că potrivit art. 316 alin. (1), (2) și art. 317 alin. (1) din Codul civil (corespondentul art. 208 alin. (1), (2) și art. 209 alin. (1) din Codul civil în vigoare până la 1 martie 2019), actul juridic poate fi încheiat verbal, în scris sau în formă autentică. Forma este o condiție de valabilitate a actului juridic numai în cazurile expres prevăzute de lege. Actul juridic pentru care legea sau acordul părților nu stabilește formă scrisă sau autentică poate fi încheiat verbal.

71. Astfel, într-o situație în care legea nu impune forma scrisă sub sancțiunea nulității, și în lipsa unei convenții certe între părți în acest sens, instanța avea obligația de a analiza substanța raportului juridic, inclusiv existența și manifestarea

voinței părților la încheierea contractului sub forma unui acord verbal cât și executarea sau neexecutarea acestuia pe parcurs.

72. Importanța clarificării existenței sau inexistenței și manifestării voinței părților în acest sens este cu atât mai importantă cu cât de acest fapt este direct legată și determinarea legii aplicabile – Codul civil în vigoare până la sau după 1 martie 2019.

73. Această necesitate este dictată și de faptul că instanțele inferioare au constatat că semnarii contractului de consultanță, Ivan Guțu și Anatolie Costăș, nu au negat intenția de a da naștere unui raport juridic.

74. Instanțele inferioare, în prezenta cauză și-au distras atenția de la verificarea reală a încheierii contractului prin raportare la existența consimțământului în raport cu data de 23 octombrie 2018 și la desfășurarea ulterioară a unui raport juridic. În loc să cerceteze dacă între părți a existat, în fapt, un raport juridic, instanțele s-au axat, în mod nejustificat pe daca semnării înscrisului, tratându-l ca pe un element determinant. Toate acestea, au fost realizate în contextul în care semnarii contractului, Ivan Guțu și Anatolie Costăș, au explicat că rolul înscrisului – contractul de consultanță, consemna eventualul acord deja format și manifestat în fapt prin desfășurarea activității de către Ivan Guțu în interesele SRL „Placimie”.

75. Concluzia instanței de apel în prezenta cauză, care a menținut hotărârea primei instanțe, nu conține o apreciere care ar determina definitiv și incontestabil corectitudinea și plenitudinea examinării cauzei. Respectiv, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție este în imposibilitatea de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea hotărâri.

76. Pe de altă parte, Curtea Supremă de Justiție nu poate purcede la corectarea omisiunilor instanței de apel, or în acest caz instanța de recurs ar putea fi impusă să înlocuiască circumstanțele de drept indicate anterior în actele de dispoziții contestate, cu cele proprii, ceea ce ar reprezenta o substituie în analiza multiaspectuală a cauzei și ar fi pusă în situația să examineze cauza ca și cum aceasta nu ar fi fost examinată în prima instanță și în apel (*a se vedea decizia nr. [2ra-727/24](#), §51-55*).

77. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că acest argument este suficient pentru a admite recursurile declarate de Ivan Guțu și Anatolie Costăș, de a casa decizia instanței de apel din 2 noiembrie 2023 și de a trimite cauza le rejudecată în alt complet de judecată al Curții de Apel Nord. Or, după cum a fost demonstrat, interpretarea legii din decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție.

78. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 431 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 442, art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de Anatolie Costaş, reprezentat de avocata Viorica Gladun și recursul declarat de Ivan Guțu, reprezentat de avocata Corina Stratan.

Casează decizia din 2 noiembrie 2023 a Curții de Apel Bălți în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Placimie” împotriva lui Ivan Guțu, intervenient accesoriu Anatolie Costaş cu privire la constatarea nulității contractului și transmite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Nord în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat